

Hrvatski liječnički zbor – Podružnica Šibenik

Danči Mihovilčević[✉]

¹ OB Šibensko kninske županije

DR. JERKO MACHIEDO
(HVAR, 24. 11. 1877.
– ZAGREB, 10. 2. 1962.)

O povijesti Podružnice Hrvatskoga liječničkog zbora Šibenik

Nastojanjem saborskog zastupnika Mihe Klarića, pokrajinskoga sanitarnog referenta dr. Gustava Ivanića i šibenskoga načelnika Ante Šupuka, Dalmatinski sabor 1880. donosi odluku da se u Šibeniku sagradi Pokrajinska bolnica s ludnicom. Svečano je otvorena 24. lipnja 1883., po brojnim zapisima jedna od najmodernijih bolnica u našoj regiji. Kroz šibensku bolnicu prošla su brojna slavna i zaslužna imena naše medicine.

Prvi ravnatelj bio je dr. Eugenio Galvani, a ravnatelj ludnice bio je dr. Aurel Zlatko Zlatarević, kao prvi Hrvat školovani psihijatar koji je do tada radio u Grazu i koji je bio član Liječničkog udruženja kraljevine Hrvatske i Slavonije.

Liječnici su osim stručnih poslova bili aktivni sudionici društvenih i staleških zbivanja. Iz očuvanih dokumenata vidljivo je kako su liječnici Dalmacije imali potrebu za udruživanjem u slobodnu organizaciju u kojoj bi rješavali staleške probleme kao i razmjenjivali iskustva i borili se razvoj moderne medicine.

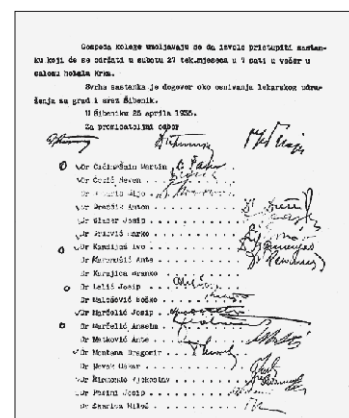
Dr. Jerko Machiedo bio je pobornik ideje o slobodnoj organizaciji liječnika, bio je član Inicijativnog odbora kada je u Splitu 1907. osnovano udruženje „Slobodna organizacija liječnika Kraljevine Dalmacije“, a izabran je i za prvog potpredsjednika.

Dana 12. studenoga 1907. održana je prva skupština delegata na kojoj su prihvaćena pravila društva. Sljedeće godine udruženje je izdalo i službeno glasilo *Viestnik (Bulletino)* tiskano na hrvatskom i talijanskom jeziku.

Do Prvoga svjetskog rata održana su četiri sastanka, ali poslije nema dostatne dokumentacije. Godine 1935. šibenski liječnici se izdvajaju iz slobodne organizacije liječnika na inicijativu dr. Filipa Dražančića, dr. Srečka Poturice i dr. Krešimira Trlaje te osnivaju zasebno šibensko udruženje pod nazivom „Liječničko društvo za sjevernu Dalmaciju“. Sačuvan je i pisani dokument: članska iskaznica dr. Josipa Pasinija pod rednim brojem 13, potpisana od strane predsjednika dr. Joze Lalića i tajnika dr. Anselma Marčelića.

LIJEČNICI ŠIBENSKE BOLNICE
1933.

POTPISI LIJEČNIKA KOJI SU
SUDJELOVALI NA SASTANKU
U CILJU OSNIVANJA
SAMOSTALNOG ŠIBENSKOG
LIJEČNIČKOG UDRUŽENJA,
30. 4. 1935.

[✉] Adresa za dopisivanje:

Danči Mihovilčević, dr. med.; OB Šibensko kninske županije, Ul. Stjepana Radića 83, Šibenik; e-pošta: danci.mihovilcevic@gmail.com

Društvo su vodili 1936. dr. Josip Pasini, 1937. dr. Josip Glaser, 1938. dr. Filip Dražančić, 1939. dr. Grgo Bogić, 1939./40. dr. Neven Ćosić i 1940./41. dr. Filip Dražančić.

Ostali članovi uprave bili su: dr. Josip Marcelić, dr. Ivo Kandijaš, dr. Ante Perić i dr. Mihovil Dekaris na mjestu potpredsjednika, a dr. Branko Kurajica, dr. Antun Dreščik, dr. Vladimir Vuletin i dr. Tomislav Šoša na mjestu tajnika.

U *Liječničkom vjesniku* od 1937. do 1940. godine sačuvani su djelomični izvještaji o radu šibenskog udruženja. Sastanci su se održavali jednom mjesečno s predavanjima lokalnih liječnika, kao i gostovanjima predavača iz drugih gradova. Održana su predavanja iz neurokirurgije koja je bila u začetku, o operaciji ablacije retine, periduralnoj anesteziji, amebijazi, raspravljalo se o problemima bolnice – izgradnji odjela za tuberkulozu.

Šibensko liječničko društvo bilo je inicijator ideje da se bar jednom godišnje održavaju sastanci svih triju dalmatinskih udruženja.

Osnivanjem Banovine Hrvatske 1939. nestaju umjetne granice dijelova Hrvatske pa i Zbor liječnika mijenja ime u Hrvatski liječnički zbor koji postaje središnja organizacija svih liječnika. Šibenski liječnici su na svom sastanku 15. prosinca 1939. odlučili da sa svojim članovima pristupe i uklope se u HLZ kao podružnica.

Dr. Božo Perić je bio izabran za prvoga i jedinoga počasnog člana udruženja šibenskih liječnika 1939. godine.

Neposredno nakon Drugoga svjetskog rata, kada je bolnica bila porušena i kada je liječnika bilo malo, a nedostajalo je materijala, lijekova, medicinske opreme i hrane, liječnici su našli snage da se ponovno okupe u podružnicu Liječničkog zbora koja će rješavati probleme stručnog usavršavanja liječnika i štititi staleške interese svojih članova.

Glavni inicijator obnove podružnice Zbora liječnika Hrvatske (promjena naziva 1945.) bio je dr. Đuro Karminski, ujedno i glavni pokretač njezina rada. Prvi sastanci održavali su se u prostorijama biblioteke u upravnoj zgradi bolnice.

Godine 1946. formirana je podružnica Šibenik i za predsjednika je izabran dr. Baldo Politeo, a za tajnike dr. Đuro Karminski i dr. Tomislav Šoša.

Godine 1947. Podružnica ima 28 članova, a 1952. ima 35 članova. U jednom broju *Slobodne Dalmacije* zabilježeno je da joj se dodjeljuje javno priznanje kao

DR. PERIĆ SA ŠIBENSKIM LIJEČNICIMA 1939.

	Predsjednik:	Dopredsjednik:	Tajnik:
1947. – 1951.	Miljenko Gjivoje	Niko Simović	Vjekoslav Smolčić
1948. – 1951.	Tomislav Šoša	Ivo Draganja	Veljko Cukrov
1951. – 1953.	Đuro Karminski		Tomislav Šoša
1953. – 1964.	Vjekoslav Smolčić		Bogomir Sasso
1964. – 1967.	Nikola Ivanović		Srećko Postružnik
1967. – 1970.	Niko Simović		Marinko Čizmić
1970. – 1974.	Bogomir Sasso	Tomislav Petković	Ludvik Odak
1974. – 1977.	Bogomir Sasso	Tomislav Petković	Josip Balić
1977. – 1981.	Bogomir Sasso	Ivo Merlak	Branko Sladić / Šime Stipaničev

DR. ĐURO KARMINSKI
(JOSEFOVO, ČSSR, 1905.
– DUBROVNIK, 1966.)

„najboljoj i najagilnijoj u N.R.H“, i u *Liječničkom vijesniku* 1962. istaknuta je velika aktivnost šibenske podružnice.

Godine 1958. proslavljena je 75. godišnjica šibenske bolnice.

Godine 1959. od ukupno 57 liječnika u Šibeniku 47 je članova podružnice, održano je 35 predavanja.

Godine 1963. održan je prvi liječnički ples.

Slijedećih godina na mjestu predsjednika izmjenjuju se prim. dr. Šime Stipančev 1980./82., dr. Ludvig Odak 1982./83., prof. dr. Ivo Merlak 1983./84., prim. dr. Josip Batinica 1984./85., dr. Borko Zaninović 1985./86., prim. mr. sc. dr. Eugenio Stoini 1987./88., potom mr. sc. dr. Alenka Miletić Jurić 1988. – 1992.

Godine 1985. osnovna organizacija ZLH-a Šibenik uspjela je realizirati ideju o pokretanju svog biltena koji bi pružao informacije o radu ZLH-a, o radu pojedinaca i njihovom stručnom usavršavanju. Iduće godine održana je prva izložba liječnika slikara.

Znanstvenoistraživačka jedinica osnovana je 21. ožujka 1989. i u njen rad bilo je uključeno 18 liječnika magistara i doktora znanosti. Za predsjednika je izabran doc. dr. sc. Frane Mikulandra, viši znanstveni suradnik, koji je još 1976. predložio osnivanje znanstvene jedinice.

Iste godine promovirane su knjige prim. dr. Stjepana Sirovice *Šibenski liječnici I* i *Šibenski liječnici II*.

Od 1992. do 1997. našu podružnicu vodi dr. Vinko Batinica, tajnica je dr. Jasminka Jakšić Obratov. Liječnici Podružnice Šibenik pokazali su veliku aktivnost i odigrali značajnu ulogu prije i za vrijeme Domovinskog rata. Na vrijeme je pravilno procijenjena neprijateljska aktivnost dr. Jovana Raškovića koji je isključen iz redova članstva 26. siječnja 1990. U lipnju 1990. održan je Simpozij socijalne pedijatrije *Humanizacija postupka s djetetom u zdravstvenim, odgojno-obrazovnim i socijalnim ustanovama*.

Dana 17. kolovoza 1990. započela je *Balvan revolucija* i nagovještaj početka rata. Samo desetak dana poslije Privremeni poslovodni organ koji je tada upravljao bolnicom usvojio je *Plan za izvanredne prilike* i *Plan obrane Medicinskog centra Šibenik*. Utemeljen je i sanitetski stožer Medicinskog centra Šibenik na čelu s dr. Zlatkom Dujićem.

Krajem srpnja 1991. u Plastovu počinje prvi oružani sukob na šibenskom području, a 16. rujna 1991. nakon opće i zračne opasnosti u bolnici je provedena odluka o izmještanju bolničkih odjela u podrumske prostorije.

Tijekom Domovinskog rata bolnica je višestruko granatirana, a najžešći napad bio je u ožujku kada je oštećeno više bolničkih objekata. Dio pacijenata i osoblja premješten je u Primošten, a otvoren je i stacionar pričuvene bolnice u potkopu Remontnog zavoda u Mandalini.

Članovi Zbora su bili na raspolaganju bolničkom kriznom stožeru radi liječenja branitelja izlažući pritom i svoje živote. Vodili su brigu o izbjeglim stanovnicima iz okupiranih područja koji su svoje utočište pronašli u hotelima na šibenskom području. Ratne operacije dovele se do smanjenja stručnog usavršavanja. Predavaonica poliklinike postala je kirurški odjel. Održano je nekoliko predavanja.

Godine 1991. Zbor liječnika Hrvatske mijenja naziv u Hrvatski liječnički zbor, usvojen je Statut HLZ-a s kojim je usklađen i usvojen Statut naše podružnice.

Godine 1993. obilježena je 110. obljetnica šibenske bolnice i održan je simpozij socijalne pedijatrije u sklopu Međunarodnog festivala djeteta. Posjećivali su se članovi Zbora na bojišnici, organiziran je i izlet na Žirje. Podružnica broji 177 članova.

U prosincu 1995. predstavljene su dvije knjige prim. dr. Stjepana Sirovice o povijesti šibenskog zdravstva. Izdana su dva biltena.

Nakon oslobođenja Hrvatske i završetka rata djelatnici Opće bolnice Šibenik sudjelovali su u ponovnom uspostavljanju i djelovanju Opće bolnice Knin sve do njezina potpunog osamostaljenja.

Završetkom rata započela je obnova u ratu devastiranih zgrada koja se intezivirala od 2000. godine.

Od 1997. do 2005. godine podružnicu vodi dr. Vladimir Lučev kao predsjednik uz tajnika prim. dr. Nikolu Sušića. Nakon ratnih godina naša podružnica nastavila je sa svojom ulogom stručnog usavršavanja, organiziranja simpozija i kongresa. Posebno se mora istaknuti simpozij socijalne pedijatrije i kongres endoskopske kirurgije. Obilježene su obljetnice: 75 godina očnog odjela uz simpozij i predstavljanje zbornika radova, 115 godina psihijatrijskog odjela, 65 godina neurologije; osnovano je Društvo dijabetičara; osnovan je ogranak Hrvatskog društva za pomorsku, podvodnu i hiperbaričnu medicinu.

Dana 7. prosinca 2001. održana je prvi put u povijesti Zbora teleprezentacija knjige prim. dr. Stjepana Sirovice *Šibenski liječnici od 1952. do danas*. Također je bio zapažen i društveni život. Tradicionalni liječnički plesovi redovito su se održavali, kao i gostovanja zborova i klapa. Organizirani su izleti na Kornate, Danilo i Knin, naši liječnici sudjelovali su na sportskim događanjima.

Od 2005. do 2010. godine osjeća se promjena u radu naše podružnice. Taj period je obilježen učestalim promjenama upravnog odbora i predsjednika podružnice, što se uvelike odrazilo na rad. Na mjestu predsjednika bili su: mr. sc. dr. Boris Brkić 2005./07., prim. dr. sc. Eugenio Stoini 2007./08. i 2009./10., mr. sc. dr. Silvana Burazer 2008./09. Održavani su i dalje stručni skupovi, ali s izrazito malim brojem sudionika. Odlaskom velikog broja starijih kolega u mirovinu kao da se izgubio duh zajedništva koji je vladao proteklih godina. Uočava se veća aktivnost kolega i zainteresiranost za rad u pojedinim stručnim društvima nego za rad u samoj podružnici. Na izvanrednoj godišnjoj skupštini u studenom 2010., u prisutnosti prof. dr. sc. Željka Metelka izabrana je za predsjednicu dr. Danči Mihovilčević, a za tajnika dr. Ivan Zmijanović, koji na toj funkciji ostaju do 2015. godine kada podružnicu preuzimaju dr. Krešimir Stipaničev, predsjednik i dr. Ljerka Karadža Lapić (sada Čulav), tajnica.

Od 2010. nastavljeno je sa stručnim usavršavanjem, održana su predavanja naših kolega, kao i gostovanja stranih predavača. Posebno ističemo gostovanje prof. dr. sc. Bogdanovića iz bolnice Karolinska. U prosincu 2010. održana je promocija knjige prim. dr. sc. Irene Bralić *Kako zdravo odrastati*, organiziran je simpozij *Čitaj mi* u suradnji s UNICEF-om i tečaj o boli u suradnji s Medicinskim fakultetom Split.

Dana 28. svibnja 2013. osnovana je Udruga za palijativnu medicinu uz organiziranje tribina o palijativnoj skrbi.

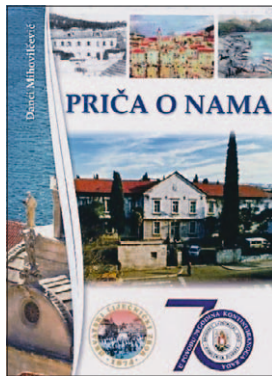
U povodu obilježavanja 140. obljetnice HLZ-a dana 26. veljače 2014. u Gradskoj knjižnici „Juraj Šižgorić“ predstavljena je izložba o aktivnostima naše po-

STRUČNI SASTANAK

LIJEČNIČKI PLES 2001.

S PROSLAVE 70. GODIŠNJICE
HLZ-A PODRUŽNICE ŠIBENIK
UZ PROMOCIJU KNJIGE
PRIČA O NAMA, 2016.

družnice pod naslovom *Šibenska podružnica u fotografiji* (autorica: dr. Danči Mihovilčević), kao i izložba likovnih radova *Liječnici u slobodno vrijeme*. Članovi naše podružnice aktivno su sudjelovali u organizaciji i radu 6. kongresa o debljini, na kongresu endoskopske kirurgije i urološkom kongresu. Organizirana su dva liječnička plesa.

U prosincu 2016. u povodu 70. godišnjice kontinuiranoga rada naše podružnice na svečanoj sjednici promovirana je

knjiga *Priča o nama* (autorice Danči Mihovilčević), u kojoj se govori kako o stručnom radu liječnika tako i o liječnicima u slobodno vrijeme, svim njihovim aktivnostima (sportskim aktivnostima, društveno-humanitarnom djelovanju, umjetničkom izričaju) kao i nagradama i postignućima.

Dolaskom epidemije koronavirusa u bolnici se pristupilo određenom vidu reorganizacije samih odjela, zbog prostornih kapaciteta, opreme i zbog kadrova koji su se morali prenamijeniti, odnosno preraspodijeliti na rad u COVID-odjele. Morao se najprije reducirati, a potom i ukinuti hladni operacijski program zbog potreba za medicinskim sestrama i liječnicima na radu u COVID-odjelima (infektologija i COVID-JIL) uz funkcioniranje i ostalih odjela.

Sam rad podružnice bio je smanjen. Sastanci UO podružnice odvijali su se *online* pa se nije na vrijeme niti održala izborna skupština. Također su održavane radionice *online* i gostujuća predavanja. Naknadno su na skupštini izabrani dosadašnji predsjednik i tajnica.

Dana 30. studenog 2021. u Gradskoj knjižnici „Juraj Šižgorić“ u povodu 75. godišnjice kontinuiranog rada Podružnice Šibenik održano je predavanje *Dr. Giulio (Julije) Pini – život, obitelj, školovanje* o prvom promoviranom liječniku na slavenskom jugu i to na zadarskoj Centralnoj školi 1811. godine.

U sklopu proslave otvorena je izložba *Liječnici u slobodno vrijeme*. Svoje slikarske i kiparske radove i fotografije izložilo je 11 liječnika naše podružnice.

U rujnu 2022. održan je tečaj fetalne ehokardiografije u organizaciji Hrvatskog društva za perinatalnu medicinu HLZ-a i Podružnice Šibenik kao suorganizatora uz udrugu „Veliko srce malom srcu“. U ožujku 2023. održan je četvrti tečaj fetalne ehokardiografije, u studenom 2023. i u ožujku 2024. održana su još tečaja.

U lipnju 2023. u Gradskoj knjižnici „Juraj Šižgorić“ održana je promocija edukativne slikovnice *Nešto ćeš lijepo sanjati* o pripremi djece za anesteziju, autorice Danči Mihovilčević, nakladnika HLZ-a Podružnice Šibenik.

Na izornoj skupštini Podružnice koja je održana 7. ožujka 2024. izabrano je novo vodstvo: predsjednik Ivan Zmijanović, dr. med., dopredsjednici prim. dr. sc. Ljerka Čulav, dr. med. i Bojan Gardijan, dr. med., a za tajnika je izabran Marinko Bošnjak, dr. med.

Tijekom svih ovih godina liječnici članovi naše podružnice iskazali su se svojim radom i znanjem. Mnogi su za svoj doprinos u razvoju medicine, ali i u humanitarnom radu dobili zaslužena priznanja struke, Hrvatskoga liječničkog zbora i Grada. Nagradu *Začasni član HLZ-a* dobili su: prim. dr. Josip Pasini, prim. dr. Emil Ofner, prim. dr. Niko Simović, prim. dr. Marinko Čizmić, prim. dr. Mirko Zaninović, prim. dr. sc. Šime Stipaničev, prof. dr. sc. Ivo Merlak, prim. dr. Josip Batinica, prof. dr. sc. Frane Mikulandra i prim. dr. sc. Josip Balić.

Nagradu HLZ-a „Ladislav Rakovac“ dobili su: Ivo Slade, prim. dr. sc. Šime Stipaničev, prim. dr. sc. Eugenio Stoini, prim. dr. Josip Batinica, prim. dr. Katarina Kapelli Dogan, prim. dr. Nikola Sušić i Danči Mihovilčević. Brojni liječnici dobili su posebna priznanja, diplome i zahvalnice HLZ-a, kao i Podružnica Šibenik koja je za svoj doprinos u radu HLZ-a nagrađena priznanjima: diplomom HLZ-a 1983., 2001. i 2022. te Poveljom HLZ-a 1993. godine.

Kroz povijest liječnici su iz drugih sredina dolazili u Šibenik i u njemu ostavili svoj trag, ali su i šibenski liječnici dali svoj doprinos u razvoju hrvatske medicine. Naši liječnici sudjeluju na brojnim stručnim skupovima, predavanjima, simpozijima, aktivni su članovi kako naše podružnice tako i mnogih stručnih društava. Ističu se i svojim humanitarnim radom.

LITERATURA

1. *Batinica J.* Osvrt na rad šibenskog liječničkog društva na početku XX stoljeća, *Med.an* 1987.
2. *Merlak I, Mikulandra F, Stoini E, Stipaničev Š, Goleš N.* 100 godina šibenske bolnice, 1983.
3. *Mihovilčević D.* „Priča o nama“ u povodu 70 godina HLZ – podružnice Šibenik. Šibenik, 2016.
4. *Sirovica S.* Šibensko zdravstvo u Domovinskom ratu. Šibenik, 1997.
5. *Sirovica S.* Dokumenti, brošure, članci, rukopisi... liječnika šibenskog područja iz razdoblja 1904. – 1954. godine. Šibenik, 1992.
6. *Sirovica S.* Šibenski liječnici (životopisi, bibliografije, prilogi), 1883. – 1952. Šibenik, 1995.

